



การเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง
อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี*

DEMOCRACY ENHANCEMENT IN LINE WITH BUDDHISM FOR PEOPLE'S
POLITICAL PARTICIPATION AT BANG SRITHONG SUB - DISTRICT,
BANGKRUAY DISTRICT, NONDABURI PROVINCE

พิมมาดา ชาปริก, สุมาลี บุญเรือง

Pimmada Chaprik, Sumalee Boonrueang

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: samak.nas@mcu.au.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา และ 3. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 10 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ การศึกษา อาชีพ และรายได้ มีระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยด้าน เพศ และอายุ ไม่พบความแตกต่าง 3. แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้วยการนำอปริหานิยธรรมมาประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่มี

*Received September 6, 2023; Revised September 22, 2023; Accepted September 23, 2023



ความสำคัญและสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ตั้งแต่ระดับประชาชนทั่วไปจนถึงผู้นำหรือผู้บริหารประเทศ

คำสำคัญ: การเสริมสร้าง; ประชาธิปไตย; หลักการบริหารนิยธรรม

Abstract

This research article has the objectives 1. To study the level of democracy promotion according to Buddhism. 2. To compare people's opinions towards the promotion of democracy according to Buddhism. for political participation of the people and 3. To strengthen democracy according to Buddhism for the political participation of the people. The sample group was 345 people from a population of 2,508 people. The research tools were questionnaires. Statistics used in data analysis included frequencies, percentages, means, and standard deviations. qualitative research In-depth interviews were used with 10 key informants/people. The research tool was an interview form, and the data was analyzed using content analysis.

The research findings were as follows: 1. The overall level of promoting political participation of the people 2. The results of comparing public opinions on the political participation of the people. Classified by personal factors, it was found that personal factors such as education, occupation, and income had opinions towards political participation of the people, significantly different at the statistical level of 0.05, which was in line with According to the research hypothesis set There were no differences in other personal factors. 3. Strengthen democracy according to Buddhism for political participation of the people. Adopting Buddhism as a political principle may have religious characteristics in elections or participation in political decision-making processes. Including supporting social development that emphasizes moral values. Creating Opportunity and Equality for All and building a transparent and fair city system. So that people can participate in the decision-making process and create a strong and sustainable society.

Keywords: strengthening; democracy; Aparihaniyadhamma



บทนำ

การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่หลายประเทศนิยมใช้เป็นแนวทางการปกครอง เป็นระบอบการปกครองที่สังคมไทยพยายามแสวงหาและพัฒนาตามความหมายที่แท้จริง ซึ่งดูเหมือนว่าการปกครองในระบอบนี้ยังไม่สามารถผสมผสานให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่รู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือยังไม่ฝังรากลึกเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับสาระสำคัญของระบอบประชาธิปไตย หรืออาจมีสาเหตุมาจากการที่สังคมไทยอยู่ภายใต้ระบอบอุปถัมภ์มาอย่างยาวนาน แม้ว่าประเทศไทยจะมีเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 แล้วก็ตาม แต่การเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยของประเทศไทยไม่ได้พัฒนาก้าวหน้าไปตามระยะเวลาเท่าที่ควร เนื่องจากประชาธิปไตยของประเทศไทยต้องเผชิญกับความวุ่นวายและความขัดแย้งเชิงอำนาจทางการเมืองของบรรดาผู้นำทางการเมือง ทำให้เกิดวงจรอุบาทว์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง กล่าวได้ว่า มีการร่างรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ มีการเลือกตั้ง เกิดความวุ่นวายทางการเมือง (บุญทัน ดอกไธสง, 2553)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองการปกครองเป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการทางการเมือง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง เป็นเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาระบบทางการเมืองการปกครองให้เป็นประชาธิปไตย ทั้งระดับชาติและระดับส่วนท้องถิ่นเป็นแบบประชาธิปไตย ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดถึงระบบการปกครองทั้งระดับชาติและระดับส่วนท้องถิ่นได้ สังคมใดหรือประเทศใดมีความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ พิจารณาได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สังคมใดที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยที่สูง ในทางตรงกันข้ามถ้าหากสังคมหรือประเทศใดประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ต่ำ แสดงว่าสังคมหรือประเทศนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยที่ต่ำเช่นกัน (วัชรารณ โพธิ์ศรีดา, 2543)

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทาง การเมืองการปกครองของชุมชนต่าง ๆ โดยเฉพาะชุมชนที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยจะเห็นได้ว่า รัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐบาลนั้น (ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2535) ย่อมมีภาระหน้าที่อย่างมากมายในการบริหารประเทศให้ประชาชนได้รับความสุข ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต อีกทั้งความมั่นคงแห่งชาติทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการ ให้กับประชาชนได้ทั่วถึง รวมทั้งข้อจำกัด เกี่ยวกับงบประมาณ และตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานให้ทั่วถึงได้ เมื่อเป็นดังนี้ การลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชน



ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชนจึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้น

ในปัจจุบันสภาพการณ์ปัญหาของประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมากมายทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 หมวดที่ 5 เรื่องแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐส่วนที่ 10 เรื่องแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการปรับปรุงสิทธิ เสรีภาพหน้าที่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับโครงสร้างการบริหารโดยหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดีและการจัดบริการสาธารณะไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็วทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างคล่องตัวมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น (วิชญกร ปุ่มแมน, 2551)

ประเทศไทยประสบปัญหาการขาดจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความถูกต้อง ความโปร่งใส และการตรวจสอบได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความไม่ซื่อสัตย์สุจริต และการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผลประโยชน์ ส่วนรวมและผลประโยชน์ของประเทศชาติ ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ถูกจับตามองจากสังคมไทย เนื่องจากมีการบริหารจัดการตนเองและผู้นำท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง มีผลประโยชน์ที่ได้จากการดำเนินการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บางครั้งเกิดการผูกขาดอำนาจและผลประโยชน์ของบุคคลเฉพาะกลุ่ม (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2559)

วิกฤติทางการเมืองและความแตกแยกของสังคมไทยในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้สะท้อนปัญหาสำคัญหลายประการของประเทศ ทั้งการใช้อำนาจอย่างไม่ชอบธรรมของนักการเมือง การทุจริตในวงราชการ การฉ้อโกงสิทธิเสรีภาพของประชาชน ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้และความไม่เท่าเทียมของโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ ปัญหาเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงผลอันเกิดจากโครงสร้างทางอำนาจที่ถูกผูกขาดโดยชนชั้นนการบริหารราชการที่ไม่มีประสิทธิภาพ และการมีกฎหมายที่ขาดสภาพบังคับเท่านั้น แต่เกิดจากการย่อหย่อนในศีลธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัยของคนในสังคม และรวมถึงการขาดจิตสำนึกด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อประชาชนของผู้บริหารประเทศทั้งนักการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ (สำนักวิชาการและนักกฎหมาย, 2557)

ทั้งหมดนี้ทำให้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยผิดเพี้ยนไปจากหลักการที่ควรเป็น ที่สำคัญที่สุดผู้ได้อำนาจรัฐลู่แก่อำนาจ ละเมิดหลักนิติธรรม ฉ้อราษฎร์บังหลวง เล่นพรรคเล่นพวก ขาดอุดมการณ์ ขาดการเสียสละเพื่อสังคมและประเทศชาติ นอกจากนั้น



ยังไม่ได้ ปฏิบัติตามประเพณี การปกครองแบบประชาธิปไตย ขาดมารยาททางการเมือง ขาดจริยธรรมและความศรัทธาต่อระบอบอย่างแท้จริง นี่คือนโยบายที่เกิดขึ้นจนนำไปสู่การใช้ อำนาจกองกำลังจัดตั้งทำการยึดอำนาจทางการเมืองที่เรียกว่ารัฐประหาร และบ่อยครั้ง เรียกว่าการปฏิวัติ หรือการปฏิรูป แต่ทั้งหมดนี้คืออุปสรรคอย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบอบ การปกครองแบบประชาธิปไตยที่ต่อเนื่องและยั่งยืน (ลิขิต อีริเวคิน, 2559)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจทำการศึกษาวิจัยเรื่องการ เสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ด้วยการนำหลักธรรมในทาง พระพุทธศาสนา คือ หลักอปริหานิยธรรม ซึ่งเป็นธรรมสำหรับการปกครองที่จะช่วยป้องกัน ความเสื่อมนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของหมู่คณะ องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการ ปกครองระดับประเทศมาเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิด ความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้อง ประชาชนออกมาใช้สิทธิและมี ส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นส่วนหนึ่งในการ พัฒนาทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สุขที่ยั่งยืน สืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย ตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัด นนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Methods Research) ระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล



ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 2,508 คน (สำนักทะเบียนเทศบาลตำบลบางสีทอง, 2565) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการสุ่มมาจากประชากรโดยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) จำนวน 345 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (In-depth Interview)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงตัวแทนกลุ่มนักวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนา กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มตัวแทนประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีทั้ง 5 หมู่บ้าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

2. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับประชาชนในพื้นที่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 ชุด โดยแต่งตั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ช่วยผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างก็จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างคู่เฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference; LSD.)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบ



บริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้ง 3 ด้าน

การเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบล บางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดย		ระดับการปฏิบัติ		
ภาพรวม		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	2.98	0.68	มาก
2.	ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง	3.73	0.53	มาก
3.	ด้านการแสดงประชามติและประชาพิจารณ์	2.61	0.92	มาก
ภาพรวม				
ภาพรวม		3.11	0.59	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ใน ระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการแสดงประชามติและประชาพิจารณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61



2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
			ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	1.98	0.04	-	✓
อายุ	0.83	0.47	-	✓
การศึกษา	43.49	0.00*	✓	-
อาชีพ	9.82	0.00*	✓	-
รายได้	50.42	0.00*	✓	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จากการสัมภาษณ์

1) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ประชาชนมีการประชุมกันเป็นประจำและมีตารางชัดเจน 2) พร้อมเพรียงกันประชุมและกระทำกิจที่ควรทำ ความพร้อมเพรียงกันทำให้เกิดความสามัคคี 3) ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติและไม่ล้มเลิกสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว ปฏิบัติตามกฎระเบียบแสดงถึงความมีวินัยร่วมกัน 4) เคารพนับถือผู้ใหญ่ ให้ความเคารพต่อผู้นำชุมชนด้วยการตั้งใจฟังการอธิบาย มีการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้นำชุมชน 5) ไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรีและให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีการคำนึงถึงเพศสตรีในการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน เปิดโอกาสให้สตรีได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานได้ 6) สักการะเคารพเจดีย์ ส่งเสริมการทำนุบำรุงวัดและอาราม ปลูกฝังจิตสำนึกให้คนรุ่นหลังรักและภูมิใจในชุมชน 7) ให้การอารักขา ค้ำครองอันชอบธรรมแก่พระสงฆ์ สามเณร ค้ำครองรักษาพระพุทธศาสนาให้เป็นจุดศูนย์กลางของชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง จากผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าความคิดเห็นมากที่สุด คือ รับทราบข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านการร่วมประชุมกับผู้นำชุมชนเป็นประจำ สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา กะตากุล (2562) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี หมู่ที่ 4 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นเป็นส่วนน้อย เพราะการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองน้อย ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระกฤษฏาญัต ธมมวโร (2564) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมืองในการทวงฝันป่าดอยสุเทพ (ป่าแห่ง) จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลและการเข้าร่วมกิจกรรมมีน้อยและการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง เพิ่มช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลและเพิ่มกิจกรรมให้มากขึ้น และเพิ่มช่องทางการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนโดยให้มากขึ้นไม่ขัดต่อภารกิจประจำวัน

ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง จากผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าความคิดเห็นมากที่สุดคือ ท่านมีความตั้งใจออกไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง รองลงมาได้แก่ ท่านให้ความเคารพผู้นำชุมชน หรือผู้มีอำนาจในด้านการให้ข้อมูล ภาวะเปียบและข้อบังคับในการเลือกตั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบทางการเมือง และการรับรู้หน้าที่ตามรัฐธรรมนูญของประชาชน ที่ต้องการใช้สิทธิจากการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา จงฤกษ์งาม (2559) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ซ้อน อำเภอมืองปาน จังหวัดลำปาง พบว่า การเลือกตั้งท้องถิ่น ประชาชนควรติดตามผลการนับคะแนนเลือกตั้งระดับท้องถิ่นทุกครั้ง และติดตามข่าวสารผู้สมัครรับเลือกตั้งก่อนตัดสินใจลงคะแนน และการเข้าร่วมประชุมของท้องถิ่น ควรฟังหรือรับฟังการอภิปรายหรือสัมมนา เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางการเมืองท้องถิ่น รองลงมาคือ ให้ความเคารพผู้นำชุมชน หรือผู้มีอำนาจในด้านการให้ข้อมูลภาวะเปียบและข้อบังคับในการเลือกตั้งแก่ประชาชนด้วย



ด้านการแสดงประชาตติและประชาพิจารณา จากผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าความคิดเห็นมากที่สุด คือ เข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นหรือการชี้แจงของทางราชการเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ชุมชน และประชาชนจะได้รับอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติ ศรีสมบัติ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอภิธานิธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่พบว่า การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีระบบสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมต้องมีการวางแผนการจัดองค์กร การบริหารบุคคล และการประเมินผล โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและประชาชน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสมมติฐาน มีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

ประชาชนที่มีเพศ อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นของการเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาธีระยุทธ ฐานโรโต (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้สูงอายุ ในอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พบว่า การเลือกตั้ง ผู้สูงอายุอาจเกิดความไม่เข้าใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ควรให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสถานที่เลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการรณรงค์หาเสียง ปัญหาเกิดจากการไม่มีเวลาและเห็นวากิจกรรมเหล่านี้ไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง หากจะสนับสนุนส่วนใหญ่จะร่วมเพราะชื่นชอบในตัวผู้สมัคร ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องหมั่นประชุม ให้ความรู้ความสามารถกับผู้สูงอายุ รวมถึงการให้ความเอาใจใส่ให้ความเคารพกับผู้สูงอายุ การจะเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้การร่วมกิจกรรมของชุมชน ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากขาดความรู้ความเข้าใจหรือไม่สามารถบริหารเวลาในการเข้าร่วมประชุม แต่หากเป็นกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนส่วนใหญ่เข้าร่วมได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องมุ่งเน้นให้ทำกิจกรรมรวมตัวกันยามว่างเพื่อให้เกิดการพัฒนาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและพัฒนาไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง ทำให้ได้มีการพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องในชุมชน เช่น นโยบาย การแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยต้องขับเคลื่อนรูปแบบการมีส่วนร่วมให้เป็นรูปธรรม มากกว่าแจ้งนโยบายแล้วให้ตีความเอง หรือให้ทำความเข้าใจเอง ส่วนประชาชนที่มีการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นของการเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวม



แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุชาติ อากสโร (2562) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักอปริหานิยธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอโนนารายณ์ จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษา การปฏิบัติงานตามหลักอปริหานิยธรรมของบุคลากรโดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระดับมากที่สุด ด้านสาธารณสุขและด้านสิ่งแวดล้อมตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรที่มีเพศ และระดับการศึกษา และระดับการศึกษาทาง ธรรมต่างกัน มีการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนบุคลากรที่มีอายุ และระดับตำแหน่งแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3. ข้อเสนอแนะเน้น การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมองค์กร เช่น มีการประชุมปรึกษาหารือกันเป็นประจำ ร่วมแสดงความคิดเห็น และมีมติโดยพร้อมเพรียงกัน เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบัญญัติ ให้ความเคารพเชื่อฟังหัวหน้าผู้มีความรู้ความสามารถ เปิดโอกาสให้ สตรีได้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน ให้เกียรติโดยเท่าเทียมกัน ให้เกียรติสถานที่ด้วยการดูแลรักษา ให้การบริหารประชาชน เอาใจใส่ดูแล ปกป้อง ค้ำครอง ช่วยเหลือในสิ่งที่ขาดและจำเป็นในการดำรงชีวิต ทั้งของบุคลากรและประชาชนที่อยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนา และมีความเจริญ ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

3. แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จาก การสัมภาษณ์

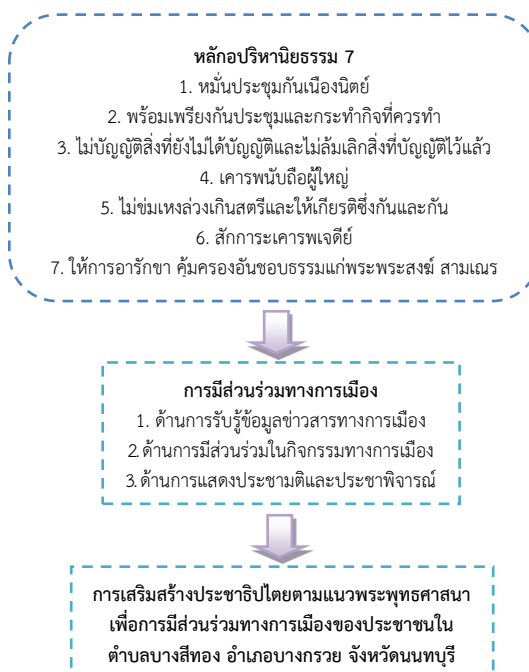
การเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ตามหลัก อปริหานิยธรรมข้อ 1 การหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ นับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญและควรให้เกิดมีขึ้นในสังคมเพราะเป็นสิ่งที่สร้างความสามัคคีในชุมชน ประสานประชาชนกับผู้นำชุมชนเข้าด้วยกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อันมาจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงการประชุมกันเป็นประจำจะเป็นการพัฒนาชุมชนได้อย่างดีเยี่ยมและทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง ข้อ 2 พร้อมเพรียงกันประชุม และกระทำกิจที่ควรทำ เป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ร่วมมือร่วมใจกันวางแผนการทำงานเพื่อให้การดำเนินงานนั้นสำเร็จและมีประสิทธิภาพอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม มีการวางแผนการทำงาน การประสานงาน การประชุมและการติดตามประเมินผล ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อนำไปพัฒนาชุมชนให้มีความพร้อมเพรียง ข้อ 3 ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติและไม่ล้มเลิกสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว คือ การบริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องชอบธรรม ตามหลักของกฎหมายบ้านเมืองที่ดีอยู่ โดยไม่ไปปรับเปลี่ยนเพื่อให้ตอบสนอง



เฉพาะกลุ่มบุคคลแต่ปรับเปลี่ยนเพื่อคนหนุ่มมากจะได้ประโยชน์นั้นถือว่าเป็นสิ่งที่ดีและควรยกย่อง ข้อ 4 เคารพนับถือผู้ใหญ่ คือ การให้เกียรติต่อผู้ที่ผ่านประสบการณ์มาแล้วมากมายในชีวิต เป็นการให้ความเคารพนับถือผู้บังคับบัญชาหรือผู้นำชุมชนซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะการบริหารและพัฒนาชุมชนต้องมาจากการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน เมื่อปฏิบัติตามก็จะทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองของชุมชนก็จะพัฒนาไปได้ไกล ข้อ 5 ไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี และให้เกียรติซึ่งกันและกัน ควรคำนึงถึงความเสมอภาคกันในสังคมการเคารพกันให้เกียรติกันต้องเป็นไปด้วยความ เท่าเทียมกัน ไม่แบ่งชนชั้น ไม่ข่มเหงกัน จะทำให้การอาศัยอยู่ร่วมกันใน สังคมชุมชนท้องถิ่นจะเป็นไปด้วยความสงบร่มเย็นเป็นสุข ข้อ 6 สักการะเคารพเจดีย์ ด้วยการทำนุบำรุงสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนที่เป็นสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ตลอดจนถึงการส่งเสริมให้มีพิธีการเคารพสักการะตามธรรมเนียมที่เคยสืบทอดกันมาให้ดำรงอยู่สืบต่อไป ข้อ 7 ให้การอารักขา คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่พระพระสงฆ์ สามเณร คือ การส่งเสริมด้านกิจกรรมด้านพุทธศาสนา เช่น การบริจาคปัจจัย 4 แก่พระภิกษุสงฆ์และสามเณรที่ศึกษาพระพุทธศาสนา และการทำความดีต่อชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ โดยมีการมอบใบประกาศนียบัตรเชิดชูเกียรติในด้านของพระพุทธศาสนามีการส่งเสริมในด้านต่าง ๆ ที่เน้นถึงการทำความดีให้เกิดมีขึ้นในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาณรงค์ ธรรมเมธี (2562) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ทั่วถึงและไม่ต่อเนื่องทำให้ประชาชนไม่มีเวลาติดตามข้อมูลข่าวสารและขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การไม่มีส่วนเข้ามามีส่วนร่วมติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง แนวทางการส่งเสริม ควรสร้างจิตสำนึกเพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจัดประชุมและสัมมนาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้อง ทำให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของความเป็นพลเมืองที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากจากการวิจัย (Body of knowledge) เรื่อง การเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในลักษณะแผนภาพที่แสดงดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้จากการวิจัย คือ การเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นหนึ่งในแนวทางที่มีความหมายสำคัญในการพัฒนาสังคมและการปกครองในประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีประชากรที่นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ การเชื่อฟังและปฏิบัติตามหลักการและคุณค่าทางศาสนาสามารถช่วยสร้างความสอดคล้องและความสันติสุขในสังคมได้ การเสริมสร้างประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นกระบวนการที่อาจช่วยให้สังคมมีความยุติธรรมและสันติสุขมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาถึงความหลากหลายของทั้งศาสนาและความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนเสมอ และไม่ควรถือหลักศาสนาเป็นเครื่องมือในการกดขี่หรือยับยั้งความคิดเห็นของผู้อื่น หลักการหลายอย่างในพุทธศาสนาสอนให้เห็นถึงความสำคัญ



ของความเข้าใจเชิงสังคมและสังคมศาสตร์ เช่น คำสอนเกี่ยวกับการให้เกียรติและเคารพผู้อื่น การยกย่องคุณค่าของความสามัคคีและความมั่นคง การช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก และการรู้สึกถึงความสุขในความเป็นกุศล ดังนั้น การนำพระพุทธศาสนามาเป็นหลักการในการทำงานทางการเมืองอาจมีผลดีต่อการสร้างสังคมที่เป็นกุศลและเชื่อมโยงกันอย่างสร้างสรรค์และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและกลุ่มในสังคม ดังนั้น การนำพระพุทธศาสนาเป็นหลักการทางการเมืองอาจมีลักษณะเชิงศาสนาในการเลือกตั้งหรือการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาสังคมที่เน้นคุณค่าศีลธรรม การสร้างโอกาสและความเท่าเทียมสำหรับทุกคน และการสร้างระบบเมืองที่โปร่งใสและมีความยุติธรรม เพื่อให้ผู้คนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและสร้างสังคมที่เข้มแข็งและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้นำชุมชนควรให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนถึงความจำเป็นและความสำคัญของการเลือกตั้งว่าเป็นเรื่องที่ประชาชนต้องมีส่วนร่วมทุกคน
2. ผู้นำชุมชนควรมีนโยบายสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนถึงขั้นตอนวิธีการและช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อได้สะดวก

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จัดทำโครงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของประชาชนในด้านสิทธิหน้าที่ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยการจัดกิจกรรมสัมมนาในชุมชน
2. สร้างสื่อออนไลน์ที่ใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อได้ง่ายขึ้น พร้อมทั้งชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงวิธีการติดต่อ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับจังหวัด หรือในระดับประเทศ
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อขจัดความขัดแย้งทางการเมืองของประชาชนในนนทบุรี



เอกสารอ้างอิง

- กิตติ ศรีสมบัติ. (2559). *การประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสัน ผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- จินตนา กะตากุล. (2562). *การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนศึกษาเฉพาะกรณี หมู่ที่ ๔ ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- จินตนา จงฤกษ์งาม. (2559). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2559). *นักการเมืองไทย : จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชัน สภาพปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ แนวทางแก้ไข*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สายธาร.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2553). *ขอบข่ายรัฐประศาสนศาสตร์ยุคโลกาภิวัตน์*. (กรุงเทพฯ: ปัญญาชนการพิมพ์).
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2535) *การปกครองท้องถิ่น* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- พระกฤษฏาญูท ธมมวโร. (2564). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมืองในการทวงฝันป่าดอยสุเทพ (ป่าแห่ง) จังหวัดเชียงใหม่* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาธีระยุท ฐานโรโต. (2564). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้สูงอายุ ในอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุชาติ อากสโร. (2562). *การปฏิบัติงานตามหลักอปริหานิยธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอโนนารายณ์ จังหวัดสุรินทร์* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2559). *ประชาธิปไตยไทยในทศวรรษใหม่*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.



- วัชรภรณ์ โพธิ์ศรีดา. (2543). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญ ศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิชณุกร ปุ่มแมน. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา: เทศบาลนครนนทบุรี* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักทะเบียนเทศบาลตำบลบางสีทอง. (2565). *ข้อมูลประชากรประจำปี พ.ศ. 2565*. นนทบุรี: สำนักทะเบียนเทศบาลตำบลบางสีทอง
- สำนักวิชาการและนักกฎหมาย. (2557). *สาระสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านอื่นๆ : การเสริมสร้างมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารประเทศและประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- Yamane, T. (1967). *Statistic: An Introductory Analysis*. New York: Harpen and Row.